

Fiskets Gang

Utgitt av Fiskeridirektøren

Kun hvis kilde oppgis, er ettertrykk fra „Fiskets Gang” tillatt.

40. årg.

Bergen, Torsdag 16. september 1954

Nr. 37

Abonnement kr. 10.00 pr. år tegnes ved alle postanstalter og på Fiskeridirektørens kontor. Utlandet: Til Danmark, Sverige og Island kr. 10.00, ellers kr. 16.00 pr. år.

Annonsepris: Pristariff fåes ved henvendelse til Fiskeridirektørens kontor. „Fiskets Gang”s telefoner 16 932, 14 850. Postgiro nr. 691 81. Telegramadresse: „Fiskenytt”.

Fiskerioversikt for uken som endte 11. september 1954

Det var til dels vanskelige driftsforhold i uken som endte 11. september. Sildefisket var konsentrert i Troms hvor det på Senja-feltet foregikk et godt snurpenotfiske. Brislingfisket var smått. Fangstene av makrell har tatt av og av størje ble det bare fisket en del i Hordaland. Ved Island var det jevnt over dårlig sildefiske, men med enkelte gode fangster. Bare en tråler fangster på Fladengrunn, mens de øvrige er gått over til trålsildfiske på Skagerak-feltet. Fisket i Finnmark ga noe mindre fangster enn i forrige uke. Det samme var tilfelle i Troms. Måløy hadde gode tilførsler av pigghå. 9 båter er kommet fra Islandsfeltet med bra saltfiskfangster. Fra Stredet er kommet 4 selfangere med gode sel- og håkjerringfangster og dessuten to kveitebåter.

Fet- og småsildfisket:

Det var fortsatt godt snurpenotfiske på Senja med en ukefangst på 27 100 hl. På dette felt ble videre tatt 630 hl på garn. Kvefjord hadde 330 hl tatt på garn, Kalfjord 140 hl tatt på not, Ballangen garnfangster på tils. 150 hl. Ukefangsten for Troms var på i alt 28 350 hl. I Nordland var det i Vesterålen garnfangster på tils. 260 hl.

På strekningen Buholmsråsa—Stad foregikk et ubetydelig fiske. Ukefangsten av småsild var 85 hl, hvorav 19 hl til hermetikk, 49 hl til mel og olje og 17 hl til fersk innenlands bruk. Av fetsild ble tatt 93 hl, hvorav 31 hl til hermetikk og resten til fersk innenlands bruk.

Av småsild ble det nord for Bergen tatt 1080 skjegger og dessuten 450 skjegger mussa. Ukefangsten av småsild sør for Bergen utgjorde 800 skjegger.

Trålsildfisket:

Det er for tiden bare en båt som driver trålfiske på Fladengrunn. De øvrige er flyttet over til Skagerak-feltet hvor deltakelsen nå er på om lag 50 fartøyer. I uken er det brakt i land en fangst til Haugesund på 550/2 tnr. hodekapet saltsild. Til Randesund er levert ca. 6000 hl trålsild av størrelsen 13—19 pr. kg.

Sildefisket ved Island:

Av telegrammene fra vaktskipet «Andenes» går det fram at fisket i uken har vært jevnt over dårlig, men med enkelte forholdsvis bra fangster. «Andenes» meldte 7. september: Fisket 3 siste døgn har vært svært mislig, fra 3, 10, 30 tnr. Noen få båter fikk fra 50 til 80 tnr. 3 båter på vei heim med last. Sydost bris. Den 9. september ble det meldt: To

siste dager ubetydelig fiske, 1, 2, opptil 12 tnr. En båt fikk 50 tnr. En del båter går til Jan Mayen og en del går heim. Liten østlig kuling. I siste telegram, datert 12. september, heter det: Lørdag fikk 3 båter fra 70 til 100 tnr. Elers smått, 5,6 til 30 tnr. I dag ubetydelig fiske. Nord bris.

En har mottatt innklaringsopp-gaver for 32 båter som tilsammen har levert 29 319/1 tnr. og 186/2 tnr.

Brislingfisket:

I Sogn ble det i uken tatt 1230 skjeeper storbrising, i Osterfjorden 100 skjeeper og ved Våge i Tynesnes 70 skjeeper. Fangstutbyttet på Indre Oslofjord utgjorde 200 skjeeper. På Ytre Oslofjord ble det tatt 750 skjeeper stor ansjosbrising.

Makrellfisket:

Fisket har avtatt og ga en ukefangst på ca. 190 tonn. Av dette var om lag 90 tonn tatt på Revet. Av fangsten ble 100 tonn levert til fersk bruk innenlands og resten til frysing og hermetikk.

Størjefisket:

Det har i uken bare vært tatt fangster i Hordaland hvor fangsten utgjorde 64,5 tonn. I tillegg kommer 1 tonn størje tatt i Oslofjorden.

Håbrann:

Ukefangsten utgjorde 6 tonn.

Skalldyr:

Oslofjorden hadde 4,4 tonn kokte reker, og 4,8 tonn rå reker, Skagerakkysten 10 tonn kokte og 5 tonn rå, Rogaland 5 tonn kokte og 15 tonn rå og Møre og Romsdal 1,7 tonn reker. Møre og Romsdal hadde dessuten 40 tonn krabber. Fangstutbyttet av krabber i Rogaland utgjorde om lag 10 000 stk. og i Sogn og Fjordane 35 tonn.

Levendefisk:

Tilførselene til Trondheim i uken utgjorde 36 tonn levende torsk og 10 tonn levende sei fra Smøla. Til Bergen ble levert 40 tonn torsk og 8 tonn pale fra Levendefisklagetets distrikt, 6 tonn pale fra Sogn og Fjordane og 12,5 tonn pale fra Hordaland.

Fisket i Finnmark:

Det var jevnt over noe dårligere fangster enn i foregående uke. Ukefangsten var på 1762 tonn mot 2245 tonn i uken før. Av torsk ble i alt tatt

340 tonn, herav 108 tonn til ising, 63 tonn til filet, 13 tonn til frysing, 33 tonn til salting, 108 tonn til henging rund og 14 tonn til rotskjær. Ukefangsten av sei utgjorde 758 tonn, hvorav 14 tonn til ising, 79 tonn til filet, 7 tonn til frysing, 30 tonn til salting og 498 tonn til henging. Av hyse ble levert 365 tonn til ising, 6 tonn til filet, 124 tonn til frysing, 1 tonn til salting og 91 tonn til henging, i alt 587 tonn. Videre ble til ising levert 14 tonn kveite, 20 tonn flyndre, 7 tonn steinbit, og 31 tonn uer. 5 tonn brosme ble levert til henging. Del-takingen var 640 båter med 2329 mann.

Troms:

Ukefangsten var 119 tonn, hvorav 17 tonn torsk, 75 tonn sei, 3 tonn hyse, 6 tonn kveite, 3 tonn flyndre, 10 tonn uer.

Vesterålen:

Andenes melder om ubetydelig fiske i uken. 2–3 båter driver seifiske med garn, men fangstene er små da fisken står høyt i sjøen. Notfisket er ennå ikke kommet i gang. En del båter som driver med kveitegarn har hatt fangster fra 300, 400 og opptil 800 kg storkveite.

Møre og Romsdal:

Ukefangsten var 138 tonn. Av dette var 21,3 tonn torsk, 32,1 tonn sei, 1,9 tonn lyr, 25,9 tonn lange, 1,8 tonn blålange, 27,1 tonn brosme, 6,9 tonn hyse, 8,2 tonn kveite, 1,5 tonn ål, 5,0 tonn skate, 0,5 tonn håbrann og 5,8 tonn pigghå.

Sogn og Fjordane:

Pigghåfisket er fortsatt godt og ga en samlet fangst i uken på 392 tonn. Videre ble levert 1 tonn torsk 2 tonn lange og 1 tonn hyse.

Hordaland:

Utenom levendefisken var ukefangsten på 12,9 tonn, hvorav 9,3 tonn lyr og sei, 0,6 tonn lange, 2,1 tonn brosme og 1 tonn pigghå.

Rogaland:

Ukefangsten utgjorde 3,5 tonn ål og 55 tonn annen fisk.

Skagerakkysten:

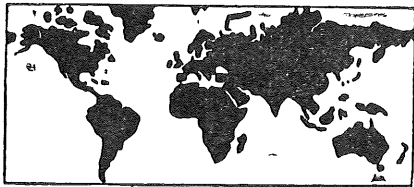
Ukefangsten var på 90 tonn fisk og 6 tonn fjordsild. Av fisken var 20 tonn pilketorsk fra Revet, 40 tonn trålfisk tatt sammen med sild på Skagerakfeltet og 30 tonn fisket på kysten.

Fortsettes side 449.

Fetsild- og småsildfisket 1/1—11/9 1954.

	Finmark—Buholmråsa ¹⁾		Buholmråsa—Stad		Stad—Rogaland ²⁾		Samlet fangst	
	Fetsild	Småsild	Fetsild	Småsild	Fetsild	Småsild ³⁾	Fetsild	Småsild
	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl
Fersk eksport	92	168	35 287	3 763	10 215	725	45 594	4 656
Saltet	3 319	2 632	1 593	9	2 146	75	7 058	2 716
Hermetikk	—	14 383	2 758	12 396	3 254	16 014	6 012	42 793
Fabrikkisild	219 912	984 345	438 424	74 670	76 339	29 714	734 675	1 088 729
Agn	5 521	1 089	72 201	3 125	12 155	260	89 877	4 474
Fersk innenlands	737	16	999	171	7 328	1 575	9 064	1 762
I alt	229 581	1 002 633	551 262	94 134	111 437	48 363	892 280	1 145 130

¹⁾ Lodde til fabrikk 300 918 hl, til agn 3 510 hl. ²⁾ Pr. $\frac{28}{8}$ dessuten 10 458 hl trålsild. ³⁾ Revidert.

Utlandet.

Grønlands muligheter — den rikeste fiskeplass i verden.

Den danske avisen «Sosialdemokraten» har utgitt en serut-gave om «Danmarks fiskeri», hvori også etterfølgende artikkel er innbefattet.

«Grønland har alt: gull, sølv, kobber, bly, jern, nikkel, kull, kryolitt, olje, marmor, grafitt. Men det betaler seg dessverre ikke å hente alt ut av fjellet. Det er faktisk bare kryolitt-bruddene i Ivigtut i syd, som har gitt utbytte, og deres tid varer ikke evig. De i virkeligheten utmerkede kull i bruddet Kutligsat i Vest-Grønland har man ikke hatt megen glede av, og likedan er det gått med alle den slags forsøk hittil — det var for store omkostninger, for veldige transportavstander, for små forekomster.... Om blyminen i Mestersvik i øst hersker det inntil videre stor spenning, men også en etter hånden temmelig utbredt skepsis.

På et område har forhåpningene vist seg mer stabile: Grønlands uomtvistelige fiskerikdom. Torsken kom, da grønlanderne holdt på å utrydde selen, og fisket lar seg ikke i hast avløse av slike kommende eventyr, som minedrift. Fisket er grønlandsk hovednæringsvei, og der er fisk nok å få — mer enn nok til grønlanderne selv. Men for oss hjemlandsdansker gjør det samme spørsmål seg gjeldende, som hva angår Grønlands metaller og mineraler: Kan det betale seg, når det kommer til stykket?

Statsgaranti hvis danske fiskere skal konkurrere med portugiserne: Gang på gang er det blitt oppfordret til mer initiativ og større innsats i Grønlandsfisket. Sist av fiskeriminister Chr. Christiansen, som på Dansk Fiskeriforenings årsmøte i København i juli sa, at nesten alle land han har besøkt, er ivrige etter å tilrettelegge sine fiskerier i fjerne farvann.

Her er vi ikke så langt fremme, og har ikke for alvor fra dansk side vært med i fisket ved Grønland, sa Chr. Christiansen. Det er kanskje ønskelig å gå inn for det, og for øvrig få et nærmere samarbeid i gang mellom det danske og grønlandske fiske.....

Chr. Christiansen tenkte naturligvis på de mange fremmede fiskere, som ligger utfor tremilsgrensen deroppe i David-Stredet; portugisere, englendirere, hollendere, franskmenn, belgiere, spa-

niere — med portugiserne i spissen med store trålere og flere hundre mann som fisker torsk i enmannsbåter.

Fiskeriministeren brukte ordet kanskje ikke som uttrykk for, at det ikke er av allerstørste interesse å få alle mulighetene undersøkt og prøvet, men i naturlig erkjennelse av at problemet ikke er så liketil, og fra fiskerinæringens side vil man utvilsomt gjøre gjeldende, at langlinefiske bare er mulig, hvis staten yter en garanti, og Dansk Fiskeriforenings formann Niels Bjerregård, kan henvise til, at staten i Norge og Holland garanterer fiskere på fiske i fjerne farvann en minimumsfortjeneste.

Er torsken vekst, når vi kommer deropp? De grønlandsforsøk som ble gjort av Claus Sørensen og Chr. Venø ble en fiasko skjønt man fra Grønlandsdepartementet og Grønlandske Handels side sier, at det var budt dem gode vilkår. For hjemlands-danske fiskere vil utbyttet imidlertid ikke være tilstrekkelig lokkende på grunn av den korte fiskesesong på noen få måneder og på grunn av de primitive forhold deroppe sier skeptikerne — og man vil for øvrig også spørre, om man har noen garanti for at torsken stadig er til stede, når man har satt et større apparat i sving. Den begynte å opptre lengre nordpå, da der omkring 1920 skjedde en stigning i vanntemperaturen, men det klages nå over, at bestanden utryddes — både torsken ute på bankene og yngelen innenskjærs. Man vil legge merke til, sier man videre, at nordmenneskes fiske fra den internasjonale fiskerihavn Færingehavn syd for Godthåp har tatt av. Og man vil si at danskene er bedre vant enn de meget nøysomme færingere, som er meget aktive deltakere i Grønlandsfisket. Og på denne måte vil man holde på med innvendinger mot den i og for seg så nærliggende tanke, at det først og fremst er det danske rike, som skal hente fiskegullet opp av de grønlandske farvann.

Grønlanderne selv må gjøre det meste: Man skal vokte seg for å spå; men disse betenkeligheter lar seg sikkert ikke feies til side, så lenge danske fiskere ikke har vanskeligere ved å hente fisk annet sted. Alle muligheter bør, som alle er enige om, undersøkes. Men det naturlige vil på lang sikt være, at det blir grønlanderne selv, som opplært av dansker og færingere, får de nødvendige fiskerihavner og det antall store moderne kuttere som skal til, for at det skal kunne drives et virkelig rasjonelt fiske på Grønland.

I denne forbindelse kan vi ikke la være å peke på den oppgave som heter fiskerihøyskole, som en avdeling eller et fakultet av det grønlandske «universitet» i hovedstedet Godthåp, som nå har aftenskole, realskole og seminarium. Skoledirektør Gam stiller seg velvillig til ideen, og en bestyrer skulle være lett å finne.

Fisk brakt i land i Møre og Romsdal fylke i tiden 1. januar — 4. september 1954.

Fiskesort	Mengde	Anvendelse				
		Ising og frysing	Salting	Hermetikk	Henging	Fiskemel
	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn
Torsk	1 751	1 501	155	84	11	--
Sei	10 705	4 127	1 484	76	4 998	20
Lyr	133	115	—	17	1	—
Lange	3 196	111	3 076	1	8	—
Blålange	191	—	191	—	—	—
Brosme	1 434	188	1 084	1	161	—
Hyse	1 001	986	3	12	—	—
Kveite	700	700	—	—	—	—
Rødspette	22	22	—	—	—	—
Mareflyndre	—	—	—	—	—	—
Uer	17	13	4	—	—	—
Skate og rokke	132	132	—	—	—	—
Annen fisk	121	109	7	1	4	—
Håbrann	122	122	—	—	—	—
Pigghå	919	916	—	—	—	3
Makrellstørje	21	21	—	—	—	—
Hummer	37	37	—	—	—	—
Reker	67	67	—	—	—	—
Krabbe	4	—	—	4	—	—
I alt	20 573	9 167	6 004	196	5 183	23
Herav til:						
Ålesund	9 453	4 078	5 202	—	173	—
Kristiansund N.	1 110	1 047	48	—	15	—
Smøla	993	192	41	—	741	19
Bud—Hustad	443	215	162	—	66	—
Ona—Bjørnsund	1 050	751	277	—	22	—
Bremsnes	3 868	772	44	2	3 046	4
Haram	114	100	7	7	—	—
Søre Sunnmøre	1 589	796	222	187	384	—
Grip	801	522	—	—	279	—
Kornstad	1 152	694	1	—	457	—

Leverkvantum 1 133 hl.

Den imponerende utvikling fra kajakk til kutter: Fiskermentaliteten hos grønlanderne er forlengst i orden. Jakt er for grønlanderne i dag i det store hele ikke noe erverv, men en atspredelse, og ser vi på den utvikling grønlandsk fiske allerede nå kan oppvise, har det i virkeligheten skjedd enestående fremgang i løpet av kort tid. Grønlanderne har på et halvt hundre år gjennomlevd en revolusjon, som i virkeligheten spenner fra stenalderstadiet til vår tekniske tidsalder.

Innen lenge vil vel 1000 grønlandere ha egen motorbåt. For tre år siden var der 600, og det sendes stadig motorbåter med skip dertil, og man har i Grønland flere verft, som — delvis under ledelse av grønlandere — bygger båter, som fullt ut kan konkurrere med de danske. Skulle man kritisere noe ved disse verft, som Finansutvalget og Folketingets Grønlandsutvalg hadde leilighet til å studere på turen deroppe i sommer, måtte det nok bli, at de anvender så mange slags motorer, hvilket krever mange reservedeler. Verftet i Holsteinborg beskjeftiger 80 mann fast, og det er i stor utstrekning grønlandsk arbeidskraft.

Det er verdens fiskerikeste land: Grønland regnes i alminnelighet for å være verdens fiskerikeste land. Der skal finnes om

lag 100 forskjellige fiskearter i disse arktiske farvann. Men torsken er den viktigste — og fiskeribiologene — som likesom geologer og geodæter opererer deroppe til stadighet — har fastslått at torsken opptrer i perioder ved Grønland. I år er der masser både inne i fjordene og ute på bankene, hvor havfisket drives. Torsken fiskes med liner eller med pilk. Hva fiskeredskapene i det hele angår, gjelder det at is- og bunnforholdene vanskeliggjør bruk av trål og snurrevad inne i fjordene, men danske fiskere har med hell lært grønlanderne å bruke bunnarn og ruser.

En grønlandsk torsk er noe eldre enn en torsk av samme størrelse fra de hjemlige farvann — det er blant annet vannets temperatur, som bestemmer farten i veksten. En alminnelig grønlandsk torsk på 7–8 år veier 1½ til 2 kg og er 10 cm kortere enn en Norges- eller Islandstorsk. Produksjonen av torsk er overveiende saltfisk til eksport til Spania, Portugal, Grekenland og andre Middelhavsland. Det produseres også tørrfisk, som går til Afrika, hvis fiskespisende innbyggere enten fortærer den ganske velsmakende, litt søtlige og seige tørrfisk, som den er, eller bløter den opp i vann, så den blir som en klippfisk uten salt.

Det kan i denne forbindelse nevnes at på Island er tørrfisk blitt en stor eksportvare. Overalt på Island ser man nå tørrfiskbruk, og der er alminnelig tilfredshet med, at man i hvert fall ut av krigen har fått et nytt marked, som heter Afrika (med krigen menes tvisten med Storbritannia om fiskerigrænsen og ferskfiskeleveranser).

Det tar tid å tørre torsk. I Grønland henger den like fra oktober til juli neste år. Det går hurtigere med tilvirkingen av saltfisk, som etter rensing og vasking først saltes for å ligge i 6 dager, deretter vaskes for på ny for å bli saltet igjen og dernest ligge i 21 dager.

Sesongens varighet er forskjellig: I Sukkertoppen har man torskefiske i 6 måneder, i Egedesminde lenger nordpå, som er et særskilt fiskerikt distrikt bare i 3–4 måneder. Begge steder og likeledes i Julianehåp lages det også torskefilet til eksport i 5 punds pakninger. Taste O'Sea, product of Greenland.

Naturligvis gjøres der hva man kan for også å utnytte torskeleveren, men mange steder går den i havet igjen sammen med de øvrige innvoller fra salteriene. Den grønlandske torskelever blir til spekk, likesom selspekk, hvalspekk, hvalrossspekk og hailever, som nedsaltes i tønner og sendes til Kjøbenhavn. Og av spekket lages det både spiseolje, medisinalolje (mest veterinærtran) og annen tran.

Ved siden av torsk har Grønland også den meget fine kveite å by på. Den fanges ute på Store Hellfiskbank nord for Egedesminne, og portugisere, færingar og islendinger er ivrige her.

Som noe temmelig nytt kommer fisket etter steinbit, som i Danmark kalles kotelettfisk. Den er en grønlandsk vare med store muligheter. I Sukkertoppen har de en hypermoderne filetmaskin til steinbit, som i frossen stand sendes til Amerika i

Kjøper

Brisling, Småsild, Størje
og andre fiskesorter

A.S. UNITED SARDINE FACTORIES

Sentralbord 15 060
Privat 52 665

BERGEN

Telegramadresse:
FISK

Makrellfiske t.¹⁾

Anvendelse	1954			1953
	Uken til 28/8	Uken til 4/9	I alt pr. 4/9	I alt pr. 6/9
	kg	kg	kg	kg
Fersk innenlands	131 818	130 462	4 008 312	4 054 799
Fersk eksport	—	—	238 214	361 019
Frysing	36 511	55 505	4 464 259	3 460 521
Salting	7 157	6 051	222 779	231 291
Hermetikk	48 695	13 580	481 014	504 626
Filetering	—	—	—	24 706
Agn	4 882	141	153 220	249 481
Fôrmel	195	—	11 092	3 057 458
Røyking	3 340	760	47 325	43 697
Diverse	1 465	120	23 087	801
I alt	234 063	206 619	9 649 302	11 988 399

¹⁾ Etter oppgaver fra Norges Makrellag S/L.

smarte 7 punds pakninger — en lekkerbisket kokt i olje. Det mangler ikke noe ved den moderne fryseteknikk på Grønland, og det kommer i høy grad eksporten til gode. Fra Sukkertoppen kan man fiske steinbit året rundt. I inneværende sesong driver 28 båter dette fiske. Også skinnen av steinbit utnyttes. Fra Sukkertoppen leveres årlig 10—20 000 stykker til fabrikasjon av sko.

Grønlandsk laks kan også fås — saltet — i Kjøbenhavn. De små anngmagssat-fisk, som er en melomting mellom laks og sild, spiser grønlanderne selv. Dessuten har man rødfisk.

Steinbit heter på grønlandsk nipisak og av nipisakrognen venter man seg meget. Før tiden importeres det steinbitrogn til Danmark til fremstilling av dansk kaviar. Denne kaviar er den som kommer den ekte russiske nærmest og selges over hele verden. Hva torskerogn angår fremstiller man for øvrig i Sukkertoppen en slags spekepølse av den — et helt nytt produkt, som skal ristes eller kokes.

De grønlandske reker: De grønlandske reker er et meget interessant kapittel. De har det åpenbart som torsken: De kommer og de går. Først kom de i farvannet ved Holsteinborg, hvor man opprettet en rekehermetikkfabrikk, som imidlertid måtte nedlegges i 1949 fordi reken plutselig forsvant. Biologene målte vanntemperaturen og fant at den var + 1,8 grader. Man håper nå at reken på ny skal komme tilbake når vannet blir varmere. Sommeren 1948 fant en i Discobukten utfor Christianshåp og Jakobshavn de to største rekefelter en hittil har kjent — begge av 10 sjømils lengde og 5 sjømils bredde på strekninger med jevn bunn. Reken tas med trål på 400 meters dybde, hvor vannet er et par grader varmt.

Fra Christianshåp, som har den viktigste rekefabrikk, fisker 5 kuttere. På rekefabrikken i den lille by med 300 innbyggere arbeider i sesongen 80 kvinner i tre skift døgnet rundt i sesongen fra 1. juni til 15. september. På denne tid svikter solen og vannledningene fryser. I fjor var det 12 graders frost i Christianshåp den 20. september.

På en dag blir det pakket opptil 8000 esker reker. Det blir arbeidet uken rundt i sesongen, og lønnen er 12 til 20 kr. dagen — overfor denne lønn skal jo leveutgiftene tas i betraktning. De dyktigste arbeiderne piller 50—60 kg reker om dagen. Siden 1951 har alle grønlandske reker vært pakket i esker, og amerikanerne som før syntes at de grønlandske reker var litt små er nå begynt å interessere seg sterkt for dem. I fjor ble det i Christianshåp pakket 310 000 esker herm. reker og dessuten 6 tonn lynfrosne.

Nord-Grønlands beste fangstmann med 40 000 i inntekt: I dag har vel mer enn 90 pst. av Grønlands samlede befolkning fiske som hovederhverv. Men tross alle torske- og rekeeventyr hitil er den største inntekt for enkeltmann likevel fremdeles oppnådd ved hvalfangst. Grønlanderens Jens Geisler fra Egedesminde har rekorden. Han tjente 42 000 kr. i fjor ved å fange 30 småhval. Jens Geislers båt tilhører et familiekonsortium, som anskaffet den i 1948 for 21 000 kr., som ble betalt på 5 år. I stavnen har han hvalkanon til 12 000 kr. Kjøttet av småhvalen selges til forbruk til grønlanderne og spekket til Grønlands Handel. Ved siden av hvalfangst driver han hvalrossjakt. Den betales med 800—1200 kr. pr. stk.

Det internasjonale foretakende i Færingehavn. Jens Geisler er unntagelsen i Grønland, og den mest rasjonelle normalfangst deroppe er for tiden fisket fra Færingehavn, hvor et dansk aksjeselskap i 1950 begynte å forsyne de norske fiskere med proviant, salt og annet utstyr — for øvrig er havnen som ligger i Godthåps syddistrikt opprettet allerede i 1927 med formål å betjene danske og færøyske fiskere. I 1951 bygget selskapet i den indre del av Færingehavn, kai, butikk, lagerhus, reparasjonsverksted og mere. I 1953 ble det dannet et nytt privat aksjesel-

skap A/S Nordafar med deltakelse av det gamle danske selskap (Asgriko), Grønlandsfelagid i Thorshavn og det norske selskap AGNO i Alesund. Den norske kapital er 800 000, den færøyske 800 000 (statens) og den danske 400 000 kr. Nordafar har konsesjon på den indre del av havnen for et tidsrom av 15 år. Statsministeriet har stillet penger til rådighet til utvidet kai-anlegg, finansutvalget har bevilget 1½ mill. til kaien. Det er forberedt større fryseanlegg og en saltsilo. Havnen er åpen fra april til slutningen av november og ble i 1953 anløpt av 135 fartøyer. Der er radiostasjon, sykehus, sjømannshjem osv., og det var finansutvalgets inntrykk, at nordmennene har godt tak på å organisere fiskernes opphold deroppe utfra prinsippet — materialene først så folkene.

Det hollandske sildefiske.

I uken som endte 28. august ble det i hollandske havner innbrakt 9650 tnr. fiskepakket saltsild mot 21 389 tnr. i tilsvarende uke i fjor. Det er i sesongens løp blitt innbrakt tilsammen 294 618 fiskepakkede tønner, hvorav 243 644 tnr. matjessild, 17 574 tnr. fullsild, 30 070 tnr. rundsaltet sild og 3330 utgytt sild. I fjor samtidig var de samlede tilførsler på 351 541 tnr. I år er det eksportert 87 535 tnr. mot 82 116 tnr. i fjor.

Det skotske sildefiske.

Mange Fraserburg- og Peterheadbåter sluttet fisket av i uken som endte 28. august, mens andre vil fortsette nok en uke eller to. Fiskets slutt er ikke langt borte og for Lerwick er det nå definitivt slutt. Fisket for Fraserburgh og Peterhead var betydelig først i uken, men senere avtakende. Konkurransene om Maitland- og Boothbytrofeene for største fangst for båt henholdsvis fra Fraserburgh og Peterhead ble avsluttet i uken til 28. august. Vinnere ble henholdsvis driverne «Accumulator» og «Fruitful» med fangster på 222½ og 252¼ crans.

En del av den i uken ilandbrakte sild var av god kvalitet, mens flere fangster holdt overveiende utgytt vare. Etterspørslene var stor og ferskhandlere og kipperstilvirkere betalte gode priser for beste kvalitet.

Siden sommersildfiskets begynnelse er det i Skotland saltet 139 025 tønner mot 134 109 tønner i fjor samtidig. (The Fishing News 3. sept.).

Landbrakt fisk i Troms i tiden 1. januar—11. september 1954.

Fiskesort	Mengde	Anvendelse			
		Ising og frysing	Salting	Henging	Hermetikk
	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn
Torsk	1 461	313	204	944	—
Skrei ¹⁾	5 219	1 487	3 305	427	—
Sei.....	2 421	673	2	1 746	—
Brosme	793	5	1	787	—
Hyse	1 423	1 301	2	120	—
Kveite	227	227	—	—	—
Blåkveite ..	52	52	—	—	—
Flyndre	49	49	—	—	—
Uer.....	896	884	12	—	—
Steinbit	756	756	—	—	—
Makr.størje.	2 259	2 259	—	—	—
Annen	28	7	—	21	—
Reker.....	255	87	—	—	168
I alt	15 839	8 100	3 526	4 045	168

¹⁾ Tran 2339 hl. Lever 180 hl. Rogn 2208 hvorav iset 974 hl, saltet 1234 hl.

Fisk brakt i land i Finnmark i tiden 1. januar til 11. september 1954.

Fiskesort	Mengde	Anvendelse			
		Ising og frysing	Salting	Henging	Fiskemel
	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn
Torsk	30 511	5 942	8 735	¹⁾ 15 834	—
Hyse.....	15 487	9 385	84	5 993	25
Sei.....	7 336	1 746	339	5 243	8
Brosme	565	—	—	565	—
Kveite	521	521	—	—	—
Blåkveite ...	1 290	1 290	—	—	—
Flyndre	255	255	—	—	—
Uer.....	2 472	2 472	—	—	—
Steinbit	2 148	2 148	—	—	—
I alt	60 585	23 759	9 158	27 635	33

Lever 37 786 hl. Utvunnet damptran: 14 815 hl. Rogn 1 888 hl, iset 689 hl, saltet 1 199 hl. ¹⁾ Herav rotskjær 300 tonn.

Russerne fisker meget sild med egen flåte.

Mange hundre fiskefartøyer hjemmehørende i Sovjetunionen holder for tiden på med fiske i området mellom Shetlandsøyene, Færøyane og Jan Mayen.

Kaptein Ape, som er direktør for Latvisk Havfiskeselskap opplyser dette, og forteller ennvidere at hvert fartøy tar opptil 500 kg sild om dagen. Fisken saltet umiddelbart og på travle dager deltar hele mannskapet med både skipper og telegrafist i saltingen.

Fiskeflåten i Atlanteren betjenes av forsyningsfartøyet «Omega». Utenom komfortable lugarer, hvor fiskerne kan hvile en dag eller to, har «Omega» også kinolokale, teater, restaurant, sykehus, folkebad, bibliotek, barbersalong og flere butikker.

Engang månedlig ankrer de enkelte fiskefartøylene opp langs siden av «Omega» for derigjennom å gi mannskapene en kort hvil og reaksjon. Kaptein Ape sa også, at båtene kommer til å returnere til sine hjemmehavner i oktober måned. (The Fishing News 3. september 1954).

Internasjonal trålerrederkonferanse.

I Ostende ble det 27. august holdt en konferanse med den Belgiske Trålerrederforening som innbyder og arransjør. Den nye islandske fiskerigrense ble diskutert og de tilstedeværende representanter ble enige om at tremilsgrensen fra lavvannsmarket burde innføres internasjonalt som territorialgrense. Konferansen erklærte seg for øvrig villig til å møte islandske representanter for å diskutere den utvidede islandske fiskerigrense og for å søke en tilfredsstillende løsning for alle.

Mr. Jack Croft Baker (BTF) uttalte til «The Fishing News» (3/9): På konferansen møttes deltakere fra Storbritannia, Frankrike, Belgia, Holland og Vest-Tyskland og den var sammensatt for å rådslå om nylig stedfunne utvidelser av fiskerigrenser.

«Vi kom til den enstemmige konklusjon, at et system hvorefter territorialfarvann fiskeres ved tre mil fra lavvannsmarket burde praktiseres internasjonalt. Forandringer burde bare forekomme av hensyn til fredning av fiskebanker og kun gjennom felles avtale med samtlige interesserte.»

Det ble også gitt uttrykk for at et møte med islandske representanter vil være nyttig for å kunne få i stand en tilfredsstillende løsning for alle parter av dette lands nye grenser. Mr. Croft Baker opplyste også at spørsmålet om et internasjonalt forbund av trålerredere hadde vært diskutert, og at delegatene skulle forelegge dette spørsmål for sine respektive organisasjoner.

Lov og bestemmelser gitt i medhold av lov.

Loi av 25. juni 1954 om endring i lov om sild- og brislingfiskeriene av 25. juni 1937.

VI HAAKON, Norges Konge gjør vitterlig, at oss er blitt forelagt Stortingets vedtak av 17. juni 1954 sålydende:

I.

I lov om sild- og brislingfiskeriene av 25. juni 1937 skal § 64 lyde:

For skadeserstatning etter denne lov og for ansvar som følge av sammenstøt mellom fiskefartøyer, hjelpefartøyer, fartøyer som deltar i føring av sild eller brisling eller andre fartøyer som deltar i fisket, gjelder ikke bestemmelsene i kap. 10 om begrensningsansvar i lov om Sjøfarten av 20. juli 1893.

Krav på skadeserstatning som nevnt i første ledd er begrenset til verdien av det skadevoldende lags fartøyer, båter, redskaper og fangst, med mindre skaden er voldt forsattlig eller grovt uaktsomt. Ansvarsbegrensningen gjelder også overfor den personlige skadevolder.

For kravet has panteret i det skadevoldende lags fartøyer, båter, redskaper og fangst. Reglene om sjøpant i lov om Sjøfarten av 20. juli 1893 kap. 11 gjelder tilsvarende. Med hensyn til prioritet er kravet likestilt med de krav som er nevnt i sjøfartslovens § 267 nr. 4.

Panterett i fangst faller bort når fangsten er levert, men fodringshaveren får i stedet panteret i salgssummen.

II.

Denne lov trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

Lov av 21. mai 1954 om endringer i lov av 25. juni 1937 om sild- og brislingfiskeveriene og lov av 25. juni 1937 om nedlegging og merking av fiskevarer m. v.

I.

I lov av 25. juni 1937 om sild- og brislingfiskeveriene skal følgende bestemmelser lyde:

§ 37 D.

1. Brisling som er fanget, men som etter bestemmelsene i denne paragraf ikke kan tas opp, skal straks slippes fri.
2. Etter nærmere regler fastsatt av Fiskeridirektøren kan dog tillates opptatt:
  - a. fangster av brisling for hermetisk nedlegging fra 2. mai når fangsten viser seg å inneholde en vesentlig mengde brisling som både med hensyn til kvalitet og størrelse må anses velegnet for hermetisk nedlegging.
  - b. mindre fangster av brisling som påviselig skal nyttes til annet enn hermetisk nedlegging — f. eks. til agn eller til menneskeføde innenlands i fersk tilstand, eller til utførsel hvis det gjelder storbrisling som ikke egner seg til hermetisk nedlegging.

§ 37 F.

Som brisling regnes etter denne paragraf også blanding av brisling og småsild som ved kontrollprøve viser seg å inneholde mer brisling enn en prosent fastsatt av Kongen eller den han overdrar det til. Denne prosent fastsettes til høyere enn 50. Dog skal blandingsfangster som inneholder mer enn 25 pst. brisling under 9 cm, regnes som brisling.

II.

I lov av 25. juni 1937 om nedlegging og merking av fiskevarer m. v. skal følgende bestemmelser lyde:

§ 1. Hermetisk nedlegging av småsild er forbudt i tiden fra og med 1. februar til og med 30. april.

Småsild som er fanget tidligere enn tre døgn før utløpet av nevnte forbudstid, kan ikke omsettes eller nyttes til hermetisk nedlegging.

§ 2. I den tid opptak av brisling er forbudt ved lov eller forskrifter gitt i medhold av lov er også hermetisk nedlegging av brisling forbudt.

Etter nærmere regler fastsatt av Kongen eller den han overdrar det til kan dog frasortert brisling i lovlig blandingsfangst tillates nedlagt hermetisk som brisling. Slik tillatelse kan ikke gis for tiden fra og med 1. januar til og med 1. mai.

III.

Denne lov trer i kraft straks.

Lov av 11. juni 1954 om endring i lov om fangst av sel av 14. desember 1951.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig: at Oss er blitt forelagt Stortingets vedtak av 29. mai 1954 sålydende:

I.

I lov av 14. desember 1951 om fangst av sel skal § 5 lyde:

Med samtykke av Stortinget kan Kongen bestemme at det skal betales en nærmere fastsatt avgift pr. fanget sel. Denne avgift skal gå til et fond hvis midler skal nyttes til vitenskapelige og praktiske undersøkelser av interesse for selfangsten.

Avgiften har samme fortrinnsrett som formues- og inntektskatt til stat og kommune og kan inndrives ved utpanting hos enhver som er ansvarlig for den.

Fondet skal bestyres av et råd med representanter for selfangstnæringen og for Staten.

Kongen gir nærmere bestemmelser om Rådets sammensetning og virksomhet og om fondet og dets anvendelse.

II.

Denne lov trer i kraft straks.

Oversikt, forts. fra s. 444.

Oslofjorden:

Det ble tatt 4 tonn fisk utenom størje og 40 tonn fjordsild.

Fjerne farvann:

Fra Island er kommet inn 9 linebåter med stort sett bra fangster på 30–38 tonn, tilsammen 342 tonn saltfisk. Fra Stredet er kommet to båter med kveite, hver med en fangst på 18 tonn.

Stortrålerne:

Etter de oppgaver som hittil er kommet inn utgjør stortrålerne fangster i alt 4256 tonn fersk fisk og dessuten 3216 tonn saltfisk. Trankvantumet utgjør 239 tonn og den samlede fangstverdi om lag 7 mill. kr. Av saltfisken er den overveiende del torsk. Av det kvantum som er levert fersk er 1605 tonn torsk, 550 tonn sei, 361 tonn hyse, 1368 tonn uer og 372 tonn annen fisk.

Selfangst:

Fra Stredet er kommet inn «Signalhorn» med 1200 dyr, 40 tonn spekk og 33 tonn håkjerringtran, «Årvak» med 1160 dyr, 40 tonn spekk og 22 tonn håkjerringtran, «Brandal» med 1500 dyr, 50 tonn spekk og 27 hl håkjerringtran og «Polaric» med 1350 dyr, 48 tonn spekk og 70 hl håkjerringtran.

CAGLIARI-SALT

— Topp-produktet for tilvirkingen —

Leveres i skipslaster
over hele Norge

JOHANNES ØSTENSJØ & CO. A/s
HAUGESUND

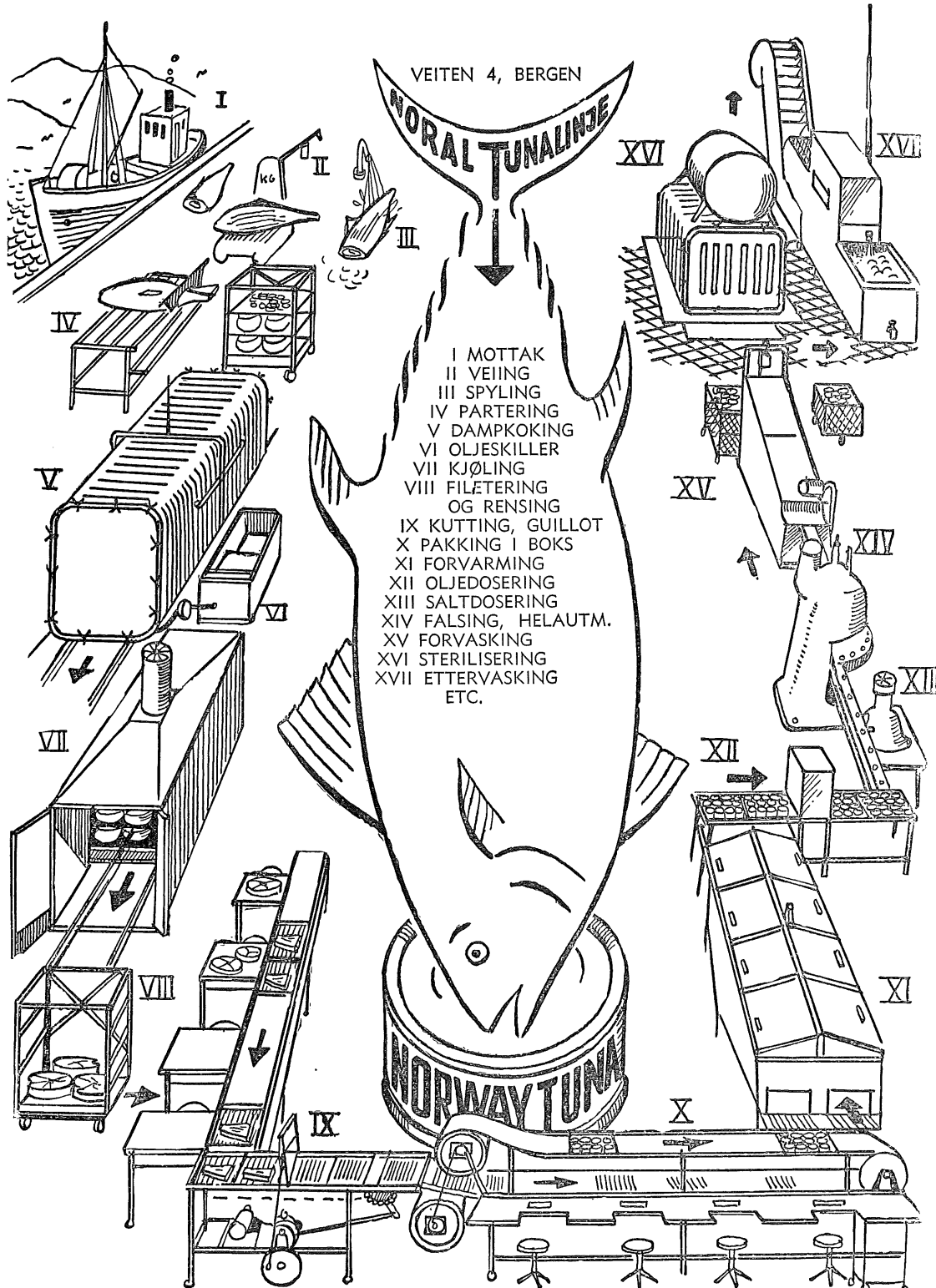

TELEFON 15061
12318

a/s Norval

TELEGR.ADR.:TRADE

TILRETTELEGGING AV PRODUKSJON OG LEVERING AV MASKINERI
FOR TUNAPAKKING UNDER LEDELSE AV S. T. EGELAND

VEITEN 4, BERGEN

NORVAL TUNALINJE

- I MOTTAK
- II VEIING
- III SPYLING
- IV PARTERING
- V DAMPKOKING
- VI OLJESKILLER
- VII KJØLING
- VIII FILETERING
OG RENSING
- IX KUTTING, GUILLOT
- X PAKKING I BOKS
- XI FORVARMING
- XII OLJEDOSERING
- XIII SALTDOSERING
- XIV FALSING, HELAUTM.
- XV FORVASKING
- XVI STERILISERING
- XVII ETTERVASKING
ETC.

NORWAY TUNN